

27.11.2015 г. / 12:43:21

Вяра

13.01 по еретическия, †31 декември по православния календар - Св. преподобна Мелания Римлянка

Житие на преподобната наша майка Мелания Римлянка († 439 г.)

*Света преподобна
Мелания Римлянка.
Фрагмент от
миниатюра в стара
ромейска минология*

Както добрите плодове се раждат от добро дърво, така и святата издънка прораста от свят корен. Пример за това е преподобната Мелания, която произлязла от благочестиви

християнски родители. Баща ѝ и дядо ѝ били висши сенатори. Като пораснала, Мелания горещо желаела да съхрани девството си непорочно и често с всички сили умолявала за това родителите си. Но тъй като тя била единствената им дъщеря и нямало друг наследник на безбройните им имения и несметни богатства, щом светицата навършила четиринадесет години, те я омъжили против волята ѝ за човек, равен на нея по знатност, на име Апиниан, който карал седемнадесетата си година. Когато бракът бил сключен, Мелания не се разделила с мисълта и желанието си да съхрани, ако не девството, то поне чистотата си, и всячески скланяла съпруга си към въздържание, като често го увещавала и му говорела през сълзи:

- Колко щастливи бихме били, ако живеехме заедно в чистота, като в младостта си работим на Бога без плътско съединение, което винаги съм желала и желая! Тогава двамата с теб бихме водили прекрасен богоугоден живот. А ако твоята страст, толкова свойствена на младостта, те надвива и ти пречи да изпълниш молбата ми, така че не можеш да победиш плътските желания, тогава ме остави и не бъди пречка за моето желание. В откуп за себе си ще ти предоставя всичките си богатства, роби и робини, съкровищата, златото и среброто и другото си неизчислимо имущество. Владей всичко това, само ми позволи да бъда свободна от плътски сношения.

Като чул тези думи, Апиниан не ѝ отказал напълно да изпълни желанието ѝ, но не ѝ дал и пълното си съгласие, а само ласкаво казал:

- Това не може да стане дотогава, докато не придобием наследник на нашите имения. А щом ни се роди такъв наследник, тогава и аз не ще изостана от доброто ти намерение, защото не е добре, ако жената изпреварва мъжа си в доброто дело и в стремежа към Бога. Да изчакаме, докато

Бог ни даде плод от нашето съпружество и тогава в съгласие ще пристъпим към живота, към който се стремиш.

Мелания се съгласила с това намерение на мъжа си, и ето, родила им се дъщеря. След раждането ѝ Мелания дала за нея обет за девство, като че плащайки своя дълг: тя желаела дъщеря ѝ да запази това, което самата тя не могла, като била омъжена против волята си.

После, готвейки се за другия живот, тя започнала да се приучва към въздържание и умъртвяване на тялото: постела, лишавала се от всяко угаждане на плътта, не искала да носи красиви дрехи и скъпоценни женски украшения, не ходела на баня. А когато мъжът ѝ или родителите ѝ я убеждавали да отиде на баня, тогава тя не разголвала тялото си и излизала оттам, след като умивала само лицето си, при което забранявала на робините си да казват на когото и да било за това и им правела подаръци, за да мълчат. При това, тя изисквала от мъжа си да изпълни обещанието си:

- Вече имаме наследничка за състоянието ни - казала тя. - Нека да живеем без брачни сношения, както обеща.

Но той не послушал жена си.

Като видяла несъгласието му, Мелания намислила тайно да избяга в неизвестна страна, като остави баща си, майка си, мъжа си, детето си и цялото си богатство: така силно била обхваната тя от стремежа към Бога и от желанието да живее в чистота. Тя би сторила това незабавно, ако не я задържали съветите на някои благоразумни люде, които ѝ напомнили следните апостолски слова: “на женените заповядвам - не аз, а Господ - жена да се не разделя от мъж” и още: “отде знаеш, жено, не ще ли спасиш ти мъжа”? И така, задържана от мисълта за спасението на мъжа си, тя се отказала от мисълта си за бягство. Но ѝ било трудно да изпълнява съпружеския си

дълг. Тайно носела върху тялото си груба власеница и я сваляла само тогава, когато знаела, че ще остане насаме с мъжа си, за да не узнае за този неин живот. Но някак си за това разбрала сестрата на баща ѝ и започнала да се смее на тази власена дреха, досаждайки и подигравайки се заради нея на светицата. Мелания със сълзи я умолявала да не разказва никому това, което е узнала.

Скоро след това тя заченала за втори път и вече ѝ наближавало времето да роди. Настъпила паметта на свети мъченик Лаврентий. Светицата прекарала цялата нощ без сън, молейки се коленопреклонно и пеейки псалми. При това тя се стараела да преодолее естествената природна болка. Настанало утро, но тя не прекратявала многотрудната си молитва. Жестоките болки на родилката се усилили до крайна степен, но тя все още била преклонила коленете си за молитва, и накрая изнемогнала от всенощния молитвен труд и от естествената болка. Тогава тя в тежки мъки родила младенец от мъжки пол. Като приел светото кръщение, младенецът в същия час отишъл от този свят към небесното отечество. След това раждане света Мелания се разболяла тежко и била близо до смъртта. Мъжът ѝ, който стоял до леглото ѝ, сам едва останал жив от тъга по нея и от съжаление. В мъката си той побързал към църквата, където с ридание се молил на Бога, просейки от Него изцеление на скъпата си съпруга. А Мелания, като видяла, че времето е благоприятно да склони съпруга си към своето намерение, изпратила да му кажат, докато той бил още в църквата:

- Ако искаш аз и ти да бъдем живи, дай обещание пред Бога, че повече няма да ме докоснеш и ще живеем в чистота до края на живота си.

Мъжът на Мелания, като я обичал неизразимо и като поставял нейното здраве по-високо от своето, се подчинил на

волята ѝ и дал обет пред Бога да живее в чистота с нея. Когато изпратеният се върнал и разказал това на Мелания, тя се зарадвала и ѝ станало по-леко. Телесната болка отстъпила място на духовна радост и Мелания прославила Всевишния, Който ѝ помогнал, като изпълнил чрез болестта най-заветното желание на сърцето ѝ.

Когато тя станала от болничния одър, дъщеря ѝ, прекрасната издънка на девството, обещана на Бога, отишла при Него. Смъртта ѝ още повече склонила Апиниан към съхраняване на чистота, още повече, че Мелания не преставала да го убеждава в това.

- Виждаш ли - казала тя, когато починала дъщеря им - как и Самият Бог ни призовава към чист живот? Ако Му беше угодно продължаването на плътското ни съпружество, Той не би ни взел децата.

И така, след естественото плътско съпружество Апиниан и Мелания навлезли в по-висше, духовно съпружество и се подбуждали един друг към добродетел, упражнявайки се в пост, молитва, трудове, умъртвяване на плътта. Те се съгласили да дадат целия си имот на Христа в лицето на бедните, а сами - съвсем да се отрекат от света и да станат монаси. Но родителите на светата не искали по никакъв начин да допуснат това. И ето веднъж през нощта, когато Апиниан и Мелания много скърбели и се съветвали един друг как да се избавят от хитросплетените мрежи на света, внезапно ги осенила Божествена благодат. Те усетили голямо благоухание, слизащо от небето, каквото умът не може да постигне и езикът - да опише, и се изпълнили с такава духовна отрада, че забравили цялата си скръб. От този момент светиите били завладени от още по-голяма жажда за духовни блага. Светът и всичко, което е в света, им опротивяло и те решили, като захвърлят всичко, да избягат някъде и да станат монаси. Но

Божият Промисъл им приготвил друг път за достигане на желаното.

Скоро бащата на Мелания умрял и двамата съпрузи станали свободни в действията си. Тъй като имали много богатства, които били обещали да посветят на Христа, те не се разделили веднага със света и с отечеството си. За времето, докато раздадат всичко на бедните, те си избрали за местожителство едно свое имение в предградие на Рим и живеели, строго пазейки чистота. По това време, когато тази блажена двойка си избрала такъв богоугоден живот, Апиниан започвал 24-тата си година, а Мелания завършвала 20-ата. Наистина е велико чудо, че в тези години, в които младостта обикновено гори с огъня на плътските страсти, тази свята двойка, водейки живот по-горе от плътското естество, оставала неизгаряща, подобно на момците във Вавилонската пещ.

Всичко това станало под ръководството на Мелания. Като мъдра рабиня Господня, тя строго наблюдавала и себе си, и мъжа си, така че била за мъжа си учителка, наставничка и ръководителка по пътя Господен. Водейки такъв дивен живот, те продавали именията си и безпрепятствено оказвали помощ на нуждаещите се.

По това време Бог им изпратил едно изпитание. Братът на Апиниан, на име Север, виждайки този техен живот, започнал да не счита за нищо Апиниан и Мелания и да им отнема някои имоти. А когато видял, че те не му се съпротивляват и не се грижат за отнетото имущество, започнал да мисли за още повече, присвоявайки всичко за себе си. Поради незлобието си Апиниан и Мелания търпели това, възлагайки упованието си на Бога. Опечалявало ги само едно: виждайки как именията, предназначени от тях за Христа, отиват в ръцете на завистлив човек, те скърбели, че се разграбва собствеността на бедните. Но Господ, Който защитава рабите Си и ги избавя от ръцете на

обиждащите ги, издигнал срещу Север благочестивата царица Верина. Тя чула за богоугодния живот на Апиниан и Мелания и като узнала, че Север отнема имотите им, ги повикала при себе си и ги приела с почит. Когато благочестивите съпрузи се явили пред царицата в бедни дрехи и със смирен вид, царицата много се удивила от тяхната нищета и смирение. После, като прегърнала Мелания, ѝ казала:

- Блажена си ти, че си избрала за себе си такъв живот!

При това царицата обещала да отмъсти на Север за тях. Но Мелания и Апиниан я помолили да не прибегва към мъст, а само да накара Север да се осъзнае и да не ги обижда повече.

- За нас - казали те - е по-добре да търпим обиди, отколкото да обидим някого, понеже Божественото Писание повелява на този, когото са ударили по дясната страна, да обърне към оскърбителя и другата. Господарке, ние ти благодарим за това, че искаш милостиво да ни защитиш, но не молим да отмъщаваш на Север. Напротив, молим да не му бъде сторено никакво зло заради нас. За нас ще бъде достатъчно, ако отсега той престане да постъпва лошо с нас и да отнема това, което принадлежи не на нас, а на Христа и на рабите Христови, сираците и вдовиците, бедните и сиромасите.

Те помолили царицата да им бъде позволено свободно, без никакви препятствия, да продадат големите си имоти, които представлявали градове и селища, намиращи се не само в Италия, в Римската област, но и в Сицилия, в Испания, Галия и Британия. Родителите на Мелания били толкова богати, че никой друг, освен царя, не бил по-богат от тях. Царицата изпълнила молбата на Апиниан и Мелания и им била дадена свобода безпрепятствено да продадат всичките си имоти, където и да се намирали те. Света Мелания имала желание да даде на царската сестра няколко скъпоценни дара, но последната не пожелала да вземе нищо от предложеното,

считайки за светотатство да вземе нещо от вещите, дарувани на Христа. Накрая Апиниан и Мелания се върнали с голяма чест от царските палати в мястото на пребиваването си.

За размерите на принадлежащото им богатство, което те отдали на Христа, може да се съди по това, че тогава никой не могъл да купи къщата им в Рим за съответната цена. Чак когато домът бил подпален от варварите и значително повреден от пожара, той бил продаден на цена, по-малка от стойността си, и получените от продажбата пари били раздадени на сиромасите. По такъв начин, с положителност може да се каже, че Апиниан и Мелания проявили по-голямо усърдие към Бога от Иов. Защото той благодарил на Бога, когато се лишил от богатството против волята си, а те доброволно се отказали от такива богатства, стремейки се към нищета. Отначало този начин на живот за тях бил пълен със скърби и изглеждал твърде труден, но после станал лек и изпълнен с всякакви утешения: “защото игото (Христово) е благо, и бремето (Му) е леко”.

Дяволът се опитал да изкуши благочестивите съпрузи с користолюбие. Веднъж, когато им било донесено много злато за продадените имоти, той започнал да влага в душите им някаква страст към златото. Но Мелания, като разкрила козните на древната змия, в същия час смазала главата ѝ, като сметнала златото за прах и като го раздала без остатък на сиромасите. Блажената разказвала за себе си следното:

- Имах един имот с къща на прекрасно високо място. Той беше най-хубавият от всичките ни имоти. От едната му страна се разстилаше морето и от планината се виждаха корабите и рибарите. От другата страна се издигаха високи дървета, виждаха се засети поля, градини и богати лозя. На едно място бяха устроени разкошни къпални, на друго - водни извори; тук се чуваше пеенето на различни птици, там имаше диви

животни от всякакъв вид в специално заградено за тях място и бяха създадени прекрасни условия за лов. Врагът ми внуши мисълта да задържа този имот заради красотата му и да не го продавам, но да го запазя за себе си, за да живея в него. Но, по Божията благодат, почувствах, че това са козни на врага, и като обърнах ума си към горните селения, незабавно продадох това имение и отдадох спечелените пари на моя Христос.

След като благочестивите съпрузи продали всичките си имоти в Италия, подаянията им потекли като пълноводни реки към всички краища на земята. Те изпратили много милостини в Месопотамия, Финикия, Сирия, Египет и Палестина - до църкви и мъжки и женски манастири, странноприемници и болници, до сираци и вдовици, намиращи се в окови и в тъмници, а също и за откуп на пленени. И западът, и изтокът били напълнени с щедростите, излизащи от ръцете им. Понякога те купували цели острови в тихи и слабонаселени места и като построявали там манастири, ги давали под управлението на духовния чин. Навсякъде украсявали светите църкви със злато и сребро, със свещенически златотъкани одежди и не щадели пари за църковното благолепие. После, като оставили малка част от земите си в Италия непродадени, те, заедно с майката на Мелания, която била още жива, се качили на кораб и отплавали към Сицилия, за да продадат тамошните си имоти и да посетят блажения епископ Павлин - техния духовен отец.

Скоро след заминаването им варварите нападнали Рим и опустошили с огън и меч всичките околности на града и цялата италийска земя. Светиите сторили добре, че успели, с Божията помощ, да продадат имотите си преди това бедствие. Защото това, на което му предстояло да погине даром, без никакво въздаяние от Бога, се превърнало за тях в стократно въздаяние във вечния живот. При това те запазили невредимо и временното си здраве, напускайки Италия, както Лот -

Содом, преди жестокото ѝ разорение от варварите. Като прекарали известно време в Сицилия и като се видели пътъм с Ноланския епископ свети Павлин, те уредили всички дела относно тамошните си имоти и отплавали към Либия и Картаген.

Когато плавали в морето, се вдигнала силна буря и голямо вълнение, които продължили много дни. Прясната вода в кораба вече привършвала, а гребците и слугите били много, и всички търпели силна жажда. Като разбрала, че Господ не благославя избора от тях път към Либия, света Мелания заповядала да обърнат платната по вятъра, разчитайки на Бога, че Той ще насочи кораба накъдето пожелае. Подхванати от вятъра, те пристанали на един остров. Наскоро преди пристигането им варвари нападнали внезапно този остров, завладели го и отвели със себе си голямо множество мъже и жени, а на останалите жители изпратили да кажат, ако искат, по-скоро да откупят пленените, иначе те ще бъдат обезглавени. Населението на острова силно скърбяло, тъй като поради оскъдност на средствата не били много тези, които можели да платят откупа. В това време до острова спрял корабът, на който плавали Мелания и Апиниан. Епископът на този остров, като чул, че при тях е пристигнал кораб от Рим, отишъл да моли за помощ за откуп на пленените и получил повече, отколкото очаквал. Като се съжалили над тях, Мелания и Апиниан дали толкова злато, колкото било нужно. Когато те отплавали от този остров, подухнал тих и благоприятен вятър и скоро достигнали Картаген. Там те извършили многобройни дела на милосърдие, благотворейки на църквите и манастирите, облекчавайки положението на бедните и болните.

Вършейки такива добри дела, те се поселили в един град, който се намирал недалеч от Картаген, и се наричал Тагаста. Епископ на Тагаста бил Алипий, приятел на блажени

Августин, мъж изкусен в словото и в учението, мъдро наставляващ всички идващи при него. Като обикнали този добър пастир, Апиниан и света Мелания богато украсили църквата му и купили за нея много имоти. Освен това те създали там два манастира, един мъжки - за осемдесет монаси, и един женски - за сто и тридесет монахини, и обезпечили тези манастири със земя и с всичко необходимо. Света Мелания започнала постепенно да се приучва към все по-строг и по-строг пост. Отначало се хранела през ден, после през два, накрая оставала без храна по цяла седмица, освен съботите и неделите. Понякога се занимавала с преписване на книги, тъй като пишела много красиво и без грешки, понякога изработвала дрехи за сиромасите. Преписаните книги изпращала за продажба, а спечелените от този труд пари раздавала на бедните. Занимавала се усърдно и с четене на Свещеното Писание. Когато ръцете ѝ се уморявали от работа или от писане, тя се упражнявала в четене, и като че възлагала работа на очите си. А ако и очите ѝ се уморявали от дългото четене, помагал ѝ слухът, защото заповядвала на другите да четат, а самата тя слушала. Имала обичай ежегодно да прочита по три пъти Ветхия и Новия завет, а най-важните места задържала в паметта си и те постоянно били на устата ѝ. Нощем спяла само по два часа, и то не в легло, а на груба рогозка на земята. Казвала, че винаги трябва да се бодърства, защото не знаем в кой час ще дойде крадецът. Към този подвижнически начин на живот тя приучила и прислужващите ѝ девойки; но и немалко юноши склонили да живеят в чистота и да съхраняват девството си. Придобила за Христа много души на неверни и ги довела при Бога.

След седемгодишно пребиваване в Картаген тя пожелала да види светите места, намиращи се в Иерусалим. Като се качила на един кораб с майка си и с Апиниан, който преди ѝ бил мъж, а сега - духовен брат и съпостник, тя отплавала заедно с тях в

морето. При благоприятен вятър корабът, на който плавали, благополучно акостираше при Александрия. Тук те приветстваха Александрийския архиепископ свети Кирил. Като се насладили от общението с него, те отново се отправили по море и достигнали светия град Йерусалим. Когато пристигнали тук, те с голямо умиление и с неизразима радост на сърцето обхождали светите места, които нашият Господ и Пречистата Божия Майка осветили с пресветите Си стъпки. Всяка нощ блажената Мелания оставала до гроба Господен за молитва. Там тя възнасяла топли молитви към Христа Господа, плачейки и падайки коленопреклонно над гроба, като го прегръщала и целувала.

По време на пребиваването на света Мелания и Апиниан в Йерусалим един техен верен приятел продал останалите им италиански имоти и им изпратил парите в Йерусалим.

Като прекарвали известно време в светия град, те пожелали да отидат и в Египет, за да видят там пустинните отци и да им послужат с имуществото си. Те се отправили на път по море, а майка си, която била много стара и уморена, оставили в светия град. При това ѝ поръчали да построи за тях дом на Елеонската планина, в който да живеят.

В Египет света Мелания и духовният ѝ брат Апиниан посещавали пустинните отци и получавали голяма полза за душите си от боговдъхновените им слова. В същото време те проявявали голяма щедрост към нуждаещите се. Но при това срещнали и не малко такива нестяжателни отци, които не пожелали да вземат предложената им милостиня и бягали от златото като от езика на отровна змия. Между тях бил един, на име Ефестион, който, на молбите им да приеме няколко златни монети, отказал да стори това. Като обходила келията му и като разгледала имуществото на пустинника, света Мелания намерила само рогозка и съд за вода, малко сух хляб и кутия, в

която имало сол. Тя тихичко сложила злато в тази кутия и го покрила със сол. Когато те си тръгнали от пустинника, тази постъпка на Мелания не останала скрита за стареца. Като намерил златото, той побягнал след тях, като им викал високо да се спрат и да го почакаат. Когато те се спрели, старецът им показал златото, което държал в ръката си, и рекъл:

- Това не ми е нужно. Не зная за какво да го употребя. Вземете си доброто назад.

Те отговорили:

- Ако то не ти е нужно, дай го на други.

Но старецът възразил:

- На кого тук е нужно това и за какво? Вижте, че мястото е пусто.

Те не искали да вземат обратно златото си от стареца и тогава той го хвърлил в реката и се върнал в килията си.

След това пътниците отишли отново в Александрия, а оттам в Нитрия, като навсякъде обхождали жилищата на пустинниците, подобно на пчели, кацащи на различни цветове и събиращи от тях прашец. След това те се върнали в Иерусалим, обогатени от многото полезни назидания, получени от светите пустинници. И както се надявали, намерили готов дома си на Елеонската планина. Там се и поселили.

Света Мелания се затворила в тясна килия, давайки обет да не вижда никого, нито пък да бъде виждана от някого. Само веднъж седмично я посещавали майка ѝ и духовният ѝ брат Апиниан. Тя изкарала в този затвор четиринадесет години. През това време се представила майка ѝ, изпълнена с добри дела и благо упование. Като извършила полагащия се помен за

починалата си майка, светицата отново се затворила в още потясна и много тъмна стая и изкарала в нея една година.

Славата за нея се разнесла навсякъде, мнозина започнали да идват при нея заради духовната полза. Тогава света Мелания излязла от затвора си, за да послужи на спасението на другите. Тя устроила манастир, като събрала над деветдесет девици. При нея се събрали много и явни грешници и наставлявани от нея в пътя на покаянието, те започнали да водят богоугоден живот. Света Мелания избрала игумения за манастира си, а самата тя започнала да служи на всички като робиня и се грижела за всички като майка. Поучавала сестрите на различни добродетели: първо - на чистота, после - на любов, без която нито една добродетел не може да бъде съвършена, след това - на смирение, послушание, търпение и незлобие. За назидание тя им разказвала следната повест:

“При един велик старец дошъл някакъв юноша, желаейки да стане негов ученик. А старецът, за да му покаже какъв трябва да бъде ученикът, му наредил да вземе една тояга и да удря силно пред вратата и да я рита. Ученикът, подчинявайки се на стареца, удрял бездушния стълб колкото сила имал. Старецът попитал юношата:

- Оказа ли ти съпротива стълбът, който удряше, и оскърби ли се? Побягна ли от мястото си или нахвърли ли се върху тебе?

Юношата отговорил:

- Не!

Тогава старецът рекъл:

- А сега бий още по-здраво и придружавай ударите с най-жестоки думи: обиждай, укорявай, безчести, ругай и го злослови по всякакъв начин.

Когато юношата направил и това, старецът попитал:

- Разгневи ли ти се обижданият стълб, каза ли нещо против теб? Възропта ли? Укори ли те?

Юношата отговорил:

- Не, отче! А и как може нечувстващ и бездушен стълб да се разгневи?

Старецът отново рекъл:

- Ако можеш да бъдеш като този стълб, да не се гневиш на тези, които те бият, да не бягаш от ударите, да не прекословиш на тези, които ти заповядват, да не възразяваш с укори на укорите, ако сред всякакви скърби останеш постоянно непоколебим като стълб, тогава ела и бъди наш ученик. В противен случай не се и доближавай до вратите ни.

С тази повест блажената поучавала сестрите на търпение и незлобие и те се назидавали от този пример, който им бил от полза. Поучавайки и наставлявайки сестрите, света Мелания същевременно изградила благолепна църква и се постарала тя да бъде осветена със светите мощи на пророк Захария, на първомъченик Стефан и на светите четиридесет мъченици.

След тези събития духовният ѝ брат, който преди това бил неин съпруг по плът, блаженият Апиниан, като угодил на Господа Бога, отишъл при Него вече в монашески чин. Света Мелания го погребала с чест и после сама започнала да се готви за изхода на душата си, очаквайки скорошната си кончина. Но Божият Промисъл удължил живота ѝ за спасение на другите. След смъртта на Апиниан Мелания създаде и мъжки манастир, като изразходила за това последното си имущество, отдавайки всичко за слава Божия. По този начин тази, която духом отдавна вече била придобила нищета, станала бедна и тялом.

В това време тя получила писмо от Цариград, от чичо си

Волусиан Римлянин. Волусиан, който тогава бил получил длъжността римски антипат, бил изпратен от западния император във Византион с особено поръчение. Като пристигнал на Изток, той пожелал да се види с племенницата си. Затова той ѝ изпратил специално послание в Иерусалим, като я молел да отиде при него във Византион, за да се видят. Отначало света Мелания не искала да отива при чичо си, тъй като той се придържал към елинското многобожие; но после, по съвет на духовните отци, тя отпътувала към него, подтиквана от надежда да го обърне към Бога. По пътя, във всички градове, в които спирала светицата, навсякъде ѝ била въздавана голяма чест, защото Бог прославя тези, които Го прославят. Посрещали я архиереи и свещеници, градски старейшини и народ, и всички я приемали с любов, като че ли била пришелец от небето, защото светлината на добродетелния ѝ и свят живот сияела над целия свят. А в самата столица тя също била приета с голяма чест от цар Теодосий Младши, неговата царица Евдокия и патриарх Прокъл. Заварила чичо си Валусиан болен. Като я видял, той много се учудил от монашеските ѝ дрехи и от умъртвяването на плътта, понеже лицето ѝ било изсъхнало от дългите пости и трудове и предишната ѝ красота била повяхнала. И Волусиан възкликнал:

- Каква си станала, възлюбена Мелания!

Но защо да се разказва дълго? Личността на преподобната Мелания, присъствието на светия патриарх, а най-вече боговдъхновената ѝ беседа и полезните ѝ увещания скоро направили така, че чичо ѝ отхвърлил елинското нечестие и приел свето кръщение. Като се сподобил със светите Тайни, немного дни след това той предал духа си на Бога и бил погребан от ръцете на света Мелания.

По време на достатъчно продължителното си пребиваване

във Византион света Мелания обърнала мнозина от ереста на Несторий, която тогава силно смущавала Църквата, към правата вяра, а също запазила от отпадане мнозина православни, защото Господ ѝ дарувал такава благодат, че еретическите хитросплетени речи на несторианите по никакъв начин не могли да я надвият. Преподобната прекрасно знаела Писанието, след като употребила всичките години на живота си за неговото четене и се била изпълнила с благодатта на Светия Дух. От сутрин до вечер с нея беседвали различни люде и я разпитвали за православието, а тя давала премъдри отговори, така че цялата столица се чудела на премъдростта ѝ. После блажената отново се завърнала в Иерусалим и приближавайки се към кончината си, се приготвяла за добър изход.

Бил ѝ даден дар на изцеления и тя изцерила много болести. Ще разкажем за някои от тези изцеления като доказателство за вселилата се в нея Божия благодат.

Царица Евдокия, която наричала преподобна Мелания своя духовна майка, пристигнала в Иерусалим, за да се поклони на светите места и да посети духовната си майка.

По пътя тя си навехнала крака и страдала толкова силно, че не можела да стъпи. И когато света Мелания само докоснала крака ѝ, той станал здрав.

Една млада жена била мъчена от бяс, който така затворил устата ѝ, че било невъзможно да я отворят. Тя не можела да изговори нито дума, нито да вкуси храна и я очаквала смърт от дългото лишаване от храна и от мъчението на беса. Преподобната Мелания изцерила тази жена с молитва, като я помазала с осветен елей. Бесът излязъл от нея и устата ѝ се отворила, за да славослови Бога и да Му благодари, и като вкусила храна, тя оздравяла.

Друга жена била бременна и дошло време да ражда. Но не можела да роди, защото детето било умряло в утробата ѝ. Измъчвана от страшни болки, тя била близо до смъртта. Света Мелания помогнала на тази жена с молитвите си. Веднага щом върху гърдите на болната жена бил положен поясът ѝ, тя се освободила от бремето и мъртвият плод излязъл.

Като прозряла духом своето заминаване при Бога, преподобната обходила светите места в Иерусалим и в околностите му, във Витлеем и Галилея. Когато настъпил празникът Рождество Христово, тя била на всенощно бдение в пещерата, където се родил Христос, и там казала на една от сестрите, нейна родственица, която се намирала неотстъпно до нея, че вече за последен път празнува с тях празника Рождество Христово. Сродницата на светицата, като чула тези думи, горчиво заплакала. После, в деня на свети първомъченик Стефан, света Мелания била на всенощно бдение в неговия храм, който се намирал в построената от нея обител. Като прочела на сестрите за убиването на светия първомъченик, тя добавила, че им чете за последен път. Тогава между сестрите се повдигнал голям плач за нея; те разбрали, че светицата скоро ще напусне този свят. А тя по обичая си дълго ги утешавала с боговдъхновените си слова и ги поучавала на добродетелите. После излязла от църквата и започнала да се моли:

- Господи Боже мой, Когото избрах и възлюбих от начало, Когото предпочетох пред плътския мъж, богатствата, славата и светските наслади, Комуто от раждането си поверих и тялото, и душата си, заради Когото се предадох на въздържание така, че и костите прилепнаха към плътта ми, Който ръководеше десницата ми и ме наставляваше с внушението Си, чуй и сега молитвения ми вопъл! Нека тези мои сълзи да привлекат потоците на милосърдието Ти към мен. Очисти греховната ми сквернота, волните ми и неволни

грехове. Приготви ми път към Теб без никакво смущение и препятствие, тъй че въздушните зли бесове да не ме задържат. Безсмъртни, Ти познаваш смъртното ни естество.

Човеколюбче, Ти знаеш, че няма човек без сквернота; няма такъв, в когото врагът да не би могъл да намери някаква вина, дори и да е живял само един ден. Но Ти, Владико, като презреш всичките ми грехове, направи ме чиста на Твоя съд.

Така се молила света Мелания и още не била завършила молитвата си, когато започнала да изпитва телесна болка. И макар че изнемогвала от болестта, все пак не прекратила труда си, отишла на обичайното църковно богослужение и от сутринта наставлявала сестрите с поучения. После се причастила с Пречистите и Божествени Тайни от ръцете на Елевтерополския епископ, дошъл с клира да я посети, и започнала да очаква настъпването на смъртта. При това утешавала своята сродница, която горчиво оплаквала предстоящата раздяла, а също и сестрите, и като се простила с всички с последно целование, изрекла следните слова:

- Както беше угодно на Бога, така и стана.

С тези думи тя, лежейки на прост одър, като затворила здраво очите си и сложила ръце кръстообразно върху гърдите си, предала духа си в Божиите ръце.

На погребението ѝ се събрали монаси и монахини от всички манастири, намиращи се около светия град, и цяла нощ пели над нея псалми, после с чест я погребали. А светата ѝ душа отишла при Господа Бога, Когото тя възлюбила и Комуто усърдно работила през всичките дни на живота си. И сега, с всички светии, приобщавайки се към Неговата слава, тя моли и за нас, грешните, Отца и Сина, и Светия Дух, Единия Бог в Троица. Нему слава во веки. Амин.

Кондак преподобной Мелании Римляныни

глас 3

Дѣвства чистоты возлюбльши и обручника к благим
увещавши,/ премножество богатства расточи/ в пребывание
иночествующим, Богоблаженная, и обители воздвиге. / Темже
в Небесныя обители вселися,// поминай нас, Мелание
всечестная.

ЧЕТЫ-МИНУТЫ

{{_LINK1_}}